

0. klasse

Trinmål efter 0. klassetrin

Det tilstræbes at gøre eleverne trygge og fortrolige med friskolens hverdag og fysiske rammer, samt at eleverne gøres klare til at følge undervisningen i 1. klasse. Desuden fokuseres på at få klassen til at fungere som en god social gruppe. Der tages udgangspunkt i, at eleverne lærer gennem leg. Der samarbejdes med 1. og 2. klasse gennem hele året, ligesom eleverne indgår i friskolens store fællesskabi f.eks. emneuge arbejde.

Sprog og udtryksformer - Det talte sprog - Samtale og dialog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- deltage i samtale og kunne veksle mellem at lytte og ytre sig
- have opmærksomhed på sprogets forskellige funktioner og tilpasse sit sprog til forskellige situationer
- tale om sprog
- samtale om indholdet i tekster

Sprog og udtryksformer - Det talte sprog - Fortælling og oplæsning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fortælle om egne oplevelser i sammenhængende form
- lytte til oplæsning og fortalte historier og genfortælle tekstens indhold
- fortælle situationsuafhængige historier ud fra billeder eller hørte historier
- videreudvikle og nuancere ordforråd og begrebsforståelse

Sprog og udtryksformer - Det skrevne sprog - Tidlig skrivning og læsning

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lege, improvisere og eksperimentere med rim, rytme, sproglyde og ord
- have kendskab til bogstavernes navn, form og lyd
- lege og eksperimentere med sætnings- og orddannelse
- lege og eksperimentere med skrift og skrevne meddelelser som middel til kommunikation
- bruge bogstaver og eksperimentere med ord og sætninger i egen håndskrift og på computer
- eksperimentere med forskellige af hverdagens skrivegenrer
- eksperimentere med at læse små tekster.

Natur og naturfaglige fænomener

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- lægge mærke til naturfaglige fænomener fra hverdagen, herunder tænke over, stille spørgsmål til og tale om deres iagttagelser
- kende til årets og døgnets gang og til begivenheder i naturen, som er knyttet dertil
- kende forskellige vejr-fænomener

- sortere indsamlet materiale efter forskellige kategorier, herunder form, farve, overflade, antal og vægt
- færdes hensynsfuldt i naturen
- få begyndende kendskab til dagligdagens ressourcer, som vand, elektricitet og affald
- kende kroppen og være bevidst om forskellige kropsfunktioner
- kende betydningen af god hygiejne, herunder håndvask
- kende til sund kost
- have kendskab til tal og tælleremser
- opbygge talforståelse ved at forbinde talnavn, talsymbol og antal
- have kendskab til matematiske begreber, der bruges til at navngive og beskrive former og fænomener
- arbejde med regnehistorier.

Det praktiske/musiske

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- opleve og samtale om forskelligartede kunst og kulturindtryk – herunder sang og sanglege
- udtrykke sig på forskellige måder med billeder, sang, drama, spil på instrumenter, bevægelse, tale- og skriftsprog
- benytte forskellige materialer, redskaber og teknikker.

Bevægelse og motorik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- beherske og bruge kroppen varieret og vise udholdenhed
- kombinere sproglige aktiviteter med fysiske handlinger
- beherske både finmotoriske og grovmotoriske bevægelser
- udnytte hele friskolen og dens legeområder og kende lokalområdet muligheder og begrænsninger.

Sociale færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- etablere og vedligeholde venskaber og lege sammen med børn med andre normer og værdier end deres egne
- medvirke til at opbygge klassens normer og regler
- tage del i ansvaret over for fællesskabet
- bruge sproget hensynsfuldt i forbindelse med konflikter og konfliktløsning
- varetage dagligdagens personlige funktioner, herunder kunne forstå og følge en instruktion.

Samvær og samarbejde

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- kende og efterleve almindelige regler og normer for klasseundervisning og gruppearbejde
- bruge tegninger og skriftsprog til at tydeliggøre og fastholde fælles regler om samvær og samarbejde
- komme med forslag til undervisningens indhold og foreslå arbejdsformer og aktiviteter, der passer til indholdet, og opstille enkle mål for eget arbejde

- tage initiativ og foretage valg, herunder fastholde valget
- fordybe sig både i individuelt arbejde og i samarbejde i større og mindre grupper – herunder også ift. venskabsklassen
- tale om egen arbejdsindsats og give udtryk for, om de har nået de fastsatte mål.

Slutmål 0. klasse

Undervisningens indhold

Sprog og udtryksformer - Det talte sprog - Samtale og dialog

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Gennem klassesamtaler, fortælling og dialog øver børnene forskellige former for tale- og lytteroller, herunder at føre ordet og at lytte opmærksomt til andre.
- Undervisningen rummer situationer, hvor børnene får mulighed for at øve sig i at lytte, tale og spørge og dermed udvikler bevidsthed om sprogets forskellige funktioner. De bør ligeledes få en fornemmelse for, at man taler forskelligt afhængigt af, hvem man henvender sig til, og hvad man vil opnå.
- Undervisningen giver børnene anledning til at tale om sprog og til at undre sig over sproget og søge forklaringer på ord, de ikke kender eller forstår. Det sproglige fokus sigter på udvikling af børnenes ordforråd, deres sprogbrug og sproglige bevidsthed.
- Samtale om indholdet i tekster tager udgangspunkt i åbne spørgsmål og understøtter børnenes tekstforståelse.

Sprog og udtryksformer - Det talte sprog - Fortælling og oplæsning

Eleverne i 0. klasse deltager dagligt – på lige fod med friskolens øvrige klasser – i fælles morgensamling for alle.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- I undervisningen får børnene mulighed for selv at fortælle, fabulere og genfortælle med anvendelse af forskellige udtryksformer.
- Undervisningen indeholder oplæsning og fortælling, der omfatter både fakta og fiktion. Der lægges vægt på at appellere til børnenes fantasi og lyst til at beskæftige sig med bøger og andre skriftlige medier.
- I forbindelse med børnenes genfortælling af hørte historier anvendes forskellige visuelle modeller til støtte for børnenes fortælling. Undervisningen giver mulighed for, at der arbejdes med historiers fortællestruktur (indledning, handling og afslutning).
- Undervisningen giver børnene mulighed for at afprøve og udvikle sprog og begreber i relevante sammenhænge. De bruger sproget til at udforske og undre sig, til at more sig og til at lege med.
- Gennem bøger og oplæsning møder børnene skriftsprogets mere komplekse strukturer. For at forøge børnenes muligheder for at lære ord gennem oplæsning inddrages børnene som aktive medfortællere af historien.

Sprog og udtryksformer - Det skrevne sprog - tidlig skrivning og læsning

0. klasses kommende klasselærer og dansklærer i 1. klasse deltager i 0. klasses undervisning med én lektion pr. uge

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Undervisningen omfatter aktiviteter og lege med lyde, rim, rytmer og grafiske symboler, herunder bogstaver og tal.
- Børnenes kendskab til bogstavernes navn, form og lyd indgår i en funktionel sammenhæng.

- Undervisningen giver børnene rige muligheder for at reflektere over sproget, herunder lege og eksperimenterer med ord og sætningsdannelse. Undervisningen lægger vægt på systematisk udvikling af ord- og begrebsforståelse.
- Børnene gør erfaringer med at meddele sig gennem tegninger og tidlig skrivning, herunder såvel selvopfundne tegn, skribleskrift og bogstaver. Undervisningen fremmer børnenes indsigt i, at sproget er et kommunikationsmiddel, der gør, at man kan meddele sig til andre i tale og skrift.
- Børnene får mulighed for at eksperimenterer med tidlig skrivning ved at tegne/skrive små fortællinger, beretninger, beskrivelser m.m. såvel i håndskrift som på computer.
- I forbindelse med børnenes tidlige skrivning arbejdes med forskellige hverdagsgenrer: ønskesedler, huskesedler, opskrifter, breve m.m.
- Fra starten af børnehaveklassen tilskyndes børnene til at lege sig ind i rollen som læser ved at sidde med en bog og eksperimenterer med at læse for sig selv eller andre. Udsmykning og bøger i klassen inspirerer børnene til egen tekstproduktion og tidlig læsning af bøger.

Sprog og udtryksformer - Den sproglige dimension

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Arbejdet med sprog og udtryksformer skal indgå som en dimension i de øvrige obligatoriske temaer. Børnene skal udvikle kendskab til temaernes særlige sprog og udtryksformer, som muliggør, at de kan forstå og udtrykke forskellige grader af præcision. Undervisningen skal sigte mod, at børnenes sprog udvikles, så de kan beskrive, navngive og tale om oplevelser, iagttagelser, genstande og fænomener inden for hvert tema.

Natur og naturfaglige fænomener

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- I undervisningen sættes der fokus på undersøgende, eksperimenterende og legende aktiviteter. Aktiviteterne tilrettelægges, så børnene får mulighed for at udbygge deres naturfaglige forståelse. Når det er muligt, foregår undervisningen udendørs, på skolens udearealer og i naturen. Undervisningen styrker børnenes opmærksomhed på hverdagsfænomener og inddrager deres umiddelbare iagttagelser i samtale. Børnenes spørgsmål om naturen følges op af den voksne med åbne spørgsmål, som sætter yderligere tanker i gang hos børnene.
- Undervisningen tager udgangspunkt i børnenes forskellige forudsætninger og tilrettelægges, så børnene får konkrete erfaringer med mange forskellige materialer fra deres nære omverden.
- Undervisningen lægger vægt på at udvikle børnenes interesse, nysgerrighed og respekt for naturen. Som en del af undervisningen lærer børnene, hvordan man færdes i naturen, bruger den hensynsfuldt og undgår at gøre skade på planter og dyr, samt hvordan de selv kan bidrage til forbedring af miljøet.
- Arbejdet med menneskekroppen, dens sanser og funktioner tager udgangspunkt i elevernes egne iagttagelser vedrørende deres egen og deres kammeraters krop. Samtale og små forsøg leder frem mod viden om, hvordan kroppen fungerer.
- I undervisningen arbejder børnene med de almindelige fødevarer og lærer deres oprindelse at kende.
- Undervisningen rummer en række aktiviteter, der lærer børnene at knytte matematikkens sproglige begreber sammen med deres egen virkelighed. Gennem spil, lege, undersøgelser og eksperimenter med tal, figurer, former og mønstre og konkrete materialer udvikles børnenes forståelse for matematikkens sprog. Arbejdet baseres på samtale/dialog og leg med konkrete materialer.

Det praktiske/musiske

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Undervisningen tilrettelægges, så børnene får mulighed for med alle sanser at erfare, at viden, indtryk og oplevelser kan erhverves fra forskellige udtryksformer og medier, herunder billeder, musik, sange, film, fortællinger i talt og skrevet sprog og dramatiske optrin. Børnene gør selv erfaringer og eksperimenterer med at anvende disse udtryksformer både i voksenstyrede sammenhænge og i frie aktiviteter på eget initiativ.

- Igennem skabende aktiviteter opnår børnene kendskab til og fortrolighed med brugen af forskellige redskaber, instrumenter, materialer, teknikker og arbejdsformer, der knytter sig til det praktiske/musiske område, herunder brug af it og medier og skriftlige udtryk.

Bevægelse og motorik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Undervisningen indeholder lege og aktiviteter, hvor børnene bruger kroppen varieret. Ved lege, som motiverer til fysiske aktiviteter, oplever børnene glæde og velvære ved fysisk udfoldelse. Børnenes elementære grovmotoriske færdigheder trænes gennem idrætsaktiviteter og bevægelseslege, og relevante forklaringer og instruktioner gør børnene fortrolige med brug af redskaber og værktøjer. Lege og aktiviteter tilrettelægges, så børnene oplever og får indsigt i kroppens muligheder og begrænsninger.
- Undervisningen kobler tale- og kropssprog sammen i lege og rollespil. Undervisningen indeholder remser/sange, der understøtter særlige bevægelsesmønstre. Gennem fantasifortællinger får børnene mulighed for indlevelse og brug af fantasi, følelser, motorik og sanser. Undervisningen stimulerer barnets bevidsthed om kroppens placering i forhold til omgivelserne.
- Undervisningen støtter børnene i at videreudvikle deres finmotoriske bevægelser. Gennem aktiviteter som at klippe, tegne, male, eksperimentere med tidlig skrivning og anvende it udvikler de deres finmotoriske færdigheder og øver øje-hånd koordination.
- Undervisningen inddrager skolens legeområder såvel ude som inde på en sådan måde, at børnene bliver fortrolige med og kan udnytte dem. Børnene lærer at orientere sig i deres lokalområde både i forhold til at begå sig i trafikken og til at kunne anvende lokalområdets tilbud.

Sociale færdigheder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Igennem undervisning og leg oplever børnene betydningen af at have venner, og de bliver bekendt med deres eget ansvar i forhold til at udvikle og vedligeholde gode relationer til både børn og voksne.
- Undervisningen tilrettelægges, så børnene inddrages i aftaler om, hvilke regler og normer der skal gælde i klassen, og hvordan reglerne overholdes. De skal opleve, at de har indflydelse på og kan påvirke klassens aftaler.
- Undervisningen tilrettelægges, så børnene lærer at påtage sig opgaver, som ligger ud over deres personlige interesser, herunder overholde aftaler om orden, oprydning og arbejdsro.
- Blandt andet gennem rollespil bevidstgøres børnene om, hvordan de ved hjælp af mundtligt sprog og kropssprog kan medvirke til både at formindske og forstærke uenighed og konflikter.
- Aktiviteterne i børnehaveklassen styrker og videreudvikler børnenes færdigheder i forhold til at være selvhjulpne. De gør erfaringer med at modtage og forstå en kollektiv besked og handle derefter.

Samvær og samarbejde

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- Undervisningen tilrettelægges, så børnene introduceres til mange forskellige organisations- og samarbejdsformer, herunder arbejde alene, parvis, i grupper og i klasseundervisning. Igennem samarbejdet lærer børnene at give og modtage hjælp, inspiration og ros og udvikle tålmodighed over for situationer, hvor de må sætte egne interesser til side for fællesskabets skyld.
- Vedtagne fælles regler for samvær og samarbejde indlæres, bearbejdes og synliggøres i tekst, tegninger og rollespil.
- Børnene oplever, at de ved at blive inddraget i valg af indhold, målsætning og evaluering har indflydelse på undervisningen, og at de selv og andre bliver glade og stolte, når målet nås.
- Aktiviteterne tilrettelægges, så børnene bliver fortrolige med at tage initiativer og træffe valg mellem flere muligheder i både frie og voksenstyrede aktiviteter.
- Undervisningen lægger vægt på, at børnene udvikler evne til at fastholde deres opmærksomhed og fordybe sig i forskellige aktiviteter, og at de lærer at skelne imellem konstruktiv arbejdsuro og forstyrrende støj.

- Undervisningen indfører børnene i et arbejdsforløbs forskellige processer, herunder at foretage valg, opstille mål, fordybe sig i arbejdsprocessen og evaluere det færdige arbejde.